

جنگ دولت موقت سوریه با حمایت دولت‌ها به ویژه ترکیه، علیه خودگردانی دموکراتیک روژاوا!

بهرام رحمانی
bahram.rehmani@gmail.com

هم‌زمان با درگیری‌های تازه میان دمشق و نیروهای کُرد در شمال و شمال شرق سوریه، یک کاروان پزشکی هدف کمین مسلحانه قرار گرفت، نگرانی‌ها درباره امنیت زندان‌ها و اردوگاه‌های مرتبط با داعش افزایش یافت، عراق مرزهای خود را به حالت آماده‌باش کامل درآورد و بغداد از تسریع روند بازگرداندن خانواده‌های عراقی از اردوگاه الهول خبر داد.

به گزارش خبرگزاری‌ها، در پی تشدید حملات نیروهای اسلامی دولت موقت سوریه با حمایت اترش و نیروهای امنیتی ترکیه، به شمال و شمال شرق سوریه (روژاوا)، تحولات امنیتی گسترده‌ای را در دو سوی مرز سوریه و عراق به وجود آورده است.

عصر یکشنبه ۲۸ دی-۱۸ ژانویه، یک کاروان پزشکی که مجروحان غیرنظامی را از رقه به حسکه منتقل می‌کرد، در نزدیکی منطقه صباح‌الخیر و در فاصله حدود ۵۰ کیلومتری حسکه هدف کمین مسلحانه قرار گرفت. دکتر آژید اوسو، یکی از پزشکان حاضر در این کاروان، به رووداو گفت: «حدود ساعت ۴:۳۰ بعدازظهر، زمانی که در حال انتقال مجروحان از رقه بودیم، به ما حمله شد.»

به گفته پزشک، این کاروان متشکل از ۱۰ آمبولانس بود که بین ۲۰ تا ۲۵ مجروح کُرد و عرب را به همراه شماری از غیرنظامیان کرد از رقه و طبقه منتقل می‌کرد. اوسو افزود: افراد مسلح به‌سوی ما تیراندازی کردند. دقیقاً نمی‌دانیم مهاجمان چه کسانی بودند، اما احتمال می‌دهیم وابسته به نیروهای همسو با دولت سوریه یا هسته‌های خفته داعش در منطقه باشند.

این پزشک با اشاره به تلفات حمله گفت: «در نتیجه این حمله، تعدادی از غیرنظامیان زخمی و شماری نیز کشته شدند، اما آمار دقیق هنوز مشخص نیست.» به گفته او، پس از این حمله، «نیروهای دموکراتیک سوریه» (SDF) به محل رسیدند و منطقه را امن کردند، اما کاروان پزشکی ناچار شد به چند مسیر مختلف تقسیم شود. اوسو توضیح داد: «برخی از ما مسیر خود را به سمت کوبانی تغییر دادیم و برخی دیگر به سمت حسکه ادامه دادند.»

وی هم‌چنین از ناپدید شدن یک آمبولانس ابراز نگرانی جدی کرد و گفت:

ارتباط ما با یکی از آمبولانس‌ها قطع شده است. راننده آن زخمی شده بود و گفته بود قادر به ادامه مسیر نیست. اکنون نمی‌دانیم چه اتفاقی برای آن افتاده و این آمبولانس مفقود است. در همین حال، پزشکان و کادر درمانی که به کوبانی و حسکه رسیده‌اند، روند مداوای مجروحان را در بیمارستان‌های این شهرها آغاز کرده‌اند. به گفته اوسو، در این کاروان شش پزشک و حدود ۱۵ پرستار حضور داشتند.

این حمله در شرایطی رخ داد که تنها ساعاتی بعد، احمد الشرع، رئیس‌جمهور موقت سوریه و مظلوم عبدی، فرمانده کل «نیروهای دموکراتیک سوریه» (ق‌س‌د)، توافق‌نامه آتش‌بس امضاء کردند. این توافق ۱۴ بندی، که آخرین ساعات یک‌شنبه شب اعلام شد، خروج نیروهای «نیروهای دموکراتیک سوریه» از استان‌های کلیدی از جمله رقه و دیرالزور و ادغام نیروهای این تشکیلات - به‌صورت فردی و پس از بررسی‌های امنیتی - در وزارتخانه‌های دفاع و کشور سوریه را پیش‌بینی می‌کند. بر اساس این توافق، کنترل میدان‌های نفت و گاز، گذرگاه‌های مرزی و زندان‌های اصلی محل نگهداری متهمان داعش نیز به دولت مرکزی دمشق واگذار می‌شود.

مظلوم عبدی پیش‌تر با اشاره به عقب‌نشینی نیروهایش از مناطق نفت‌خیز گفته بود:

این جنگ به ما تحمیل شد. ما می‌خواستیم از آن جلوگیری کنیم، اما متأسفانه به‌دلیل برنامه‌ریزی چندین طرف، بر ما تحمیل شد. وی تأکید کرده بود که هدف از این عقب‌نشینی، جلوگیری از تبدیل درگیری‌ها به جنگ داخلی و «خون‌ریزی بی‌معنا» بوده است.

در پی این تحولات، نگرانی‌ها درباره امنیت اردوگاه‌ها و زندان‌های مرتبط با داعش افزایش یافته است.

شیخ‌موس احمد، مسئول نظارت بر اردوگاه‌های آوارگان و پناهندگان در روژاوا، هشدار داد:

به‌دلیل حملات عناصر هیئت تحریرالشام، تهدیدی جدی علیه اردوگاه‌ها و زندان‌های محل نگهداری عناصر داعش وجود دارد، زیرا این مهاجمان تفاوتی با داعش ندارند.

این نگرانی‌ها به آن سوی مرز نیز کشیده شده است. وزارت دفاع عراق روز دوشنبه ۲۹ دی-۱۹ ژانویه، اعلام کرد که نیروهای فدرال و پیشمرگه اقلیم کردستان در امتداد مرز با سوریه در آماده‌باش کامل قرار دارند. سرلشکر تحسین الخفاجی، مدیر بخش رسانه و ارشاد وزارت دفاع عراق، به رووداو گفت:

نیروهای فدرال و پیشمرگه در مرزها در آمادگی کامل برای مقابله با هرگونه نفوذ قرار دارند و هماهنگی و تبادل اطلاعات در همه زمینه‌ها برقرار است.

او افزود:

فرقی نمی‌کند وضعیت در مرزهای اقلیم کردستان باشد یا مرزهای تحت اختیار دولت فدرال؛ ما برای پاسخ‌گویی آماده‌ایم. الخفاجی تأکید کرد که نیروهای عراقی «توان، تجربه و نیروی انسانی کافی» برای مقابله با هرگونه تهدید را دارند.

در همین راستا، گزارش‌هایی از حرکت نیروهای امنیتی عراق به سمت مرز سوریه در استان نینوا منتشر شد. محمد جاسم کاکایی، رییس کمیته امنیت و دفاع شورای استانی نینوا، گفت:

اعزام این نیروها پس از آن انجام شد که ارتش سوریه کنترل برخی مناطق را که پیش‌تر در اختیار «نیروهای دموکراتیک سوریه» بود، به دست گرفت؛ مناطقی که چندین زندان محل نگهداری اعضای داعش و خانواده‌هایشان در آن قرار دارد.

کاکایی با اشاره به احتمال فرار زندانیان افزود:

گزارش‌هایی درباره فرار برخی زندانیان منتشر شد؛ بنابراین دولت عراق پشتیبانی نظامی بیش‌تری به مرزها اعزام کرد تا اطمینان حاصل شود هیچ‌یک از این افراد وارد خاک عراق نشوند.

هم‌زمان، بغداد اعلام کرده است که قصد دارد روند بازگرداندن خانواده‌های عراقی باقی‌مانده در اردوگاه الهول در شمال‌شرق سوریه را تسریع کند. یک منبع ارشد امنیتی عراق به رووداو گفت: «در حال آماده‌سازی برای بازگرداندن همه خانواده‌های عراقی باقی‌مانده در اردوگاه الهول به عراق در اسرع وقت هستیم».

بر اساس گزارش‌های منتشرشده، مذاکرات میان مظلوم عبدی، فرمانده کل نیروهای سوریه دموکرات(ه‌س‌د) و احمد شرع، رییس دولت انتقالی سوریه، به دلیل پافشاری دمشق بر تسلیم کامل نیروهای کرد و واگذاری کنترل شهر حسکه، به شکست انجامیده است. در پی این بن‌بست، دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا، روز دوشنبه ۱۹ ژانویه ۲۰۲۶-۲۹ دی ۱۴۰۴، در تماسی تلفنی با احمد شرع گفت‌وگو کرده است.

فرماندهی کل نیروهای سوریه دموکرات(ه‌س‌د) با صدور بیانیه‌ای، حملات اخیر ارتش سوریه را ناشی از «ذهنیت داعشی» دانسته و بر مقاومت تمام‌عیار تأکید کرده است. فرهاد شامی، مدیر مرکز رسانه‌ای ه‌س‌د، اعلام کرد که رزمندگان کورد با یادآوری حماسه کوبانی، شهرهای شمال و شرق سوریه را به «گورستان مهاجمان» تبدیل خواهند کرد.

در عرصه نبرد زمینی، نیروهای ه‌س‌د با همکاری یگان‌های مدافع زنان(ی‌پ‌ژ)، روز سه‌شنبه ۲۰ ژانویه ۲۰۲۶-۳۰ دی ۱۴۰۴، پنج حمله سنگین شبه‌نظامیان وابسته به دمشق را در محور جنوبی کوبانی و شهرک سرین دفع کردند. در جریان این درگیری‌ها، ۷ خودروی نظامی و ۴ زره‌پوش مهاجمان منهدم و ۴ پهباد تهاجمی نیز سرنگون شده است.

رامی عبدالرحمان، مدیر دیده‌بان حقوق بشر سوریه، ضمن هشدار نسبت به وقوع «پاک‌سازی نژادی» علیه کردها، اعلام کرد که ۱۸ هزار شبه‌نظامی، از جمله اتباع خارجی، با هدف نابودی ساختار کردی در حال پیشروی هستند. وی با اشاره به این که هدف مهاجمان آزادسازی زندانیان داعش و تکرار سناریوی رقه است، از بارزانی درخواست کرد تا نیروی پیشمرگه را برای دفاع از مردم کرد به روزآوا اعزام کند.

هم‌زمان، وزارت کشور سوریه تأیید کرده است که حدود ۱۲۰ تن از عناصر خطرناک داعش از زندان شدادی در استان حسکه گریخته‌اند. در حالی که دمشق مسئولیت این رویداد را متوجه نیروهای دموکراتیک سوریه می‌داند، ناظران بر این باورند که حملات اخیر ارتش سوریه به اطراف زندان‌ها، عامل اصلی ایجاد هرج‌ومرج و فرار تروریست‌ها بوده است. شورای سوریه دموکراتیک(م‌س‌د) نیز هشدار داده که دستاوردهای جهانی در مبارزه با تروریسم، به دلیل حملات گروه‌های تندرو تحت حمایت «دولت موقت»، در معرض نابودی قرار گرفته است.

الهام احمد، مسئول روابط خارجی مدیریت خودگردان، و شورای ملی کرد در سوریه(ان‌ک‌اس)، در بیانیه‌هایی جداگانه از جامعه جهانی و ایالات متحده خواستند تا به سکوت خود پایان دهند. آن‌ها تأکید کردند که راهکار نظامی تنها به پیچیده‌تر شدن بحران و تغییر بافت جمعیتی مناطق کردستانی منجر می‌شود.

در واکنش به این تحولات، موجی از اعتراضات مردمی در داخل و خارج از کردستان شکل گرفته است. روز دوشنبه و سه‌شنبه، هزاران تن از شهروندان در اربیل، زاخو، دهوک و سایر شهرهای اقلیم کردستان و همچنین در ترکیه و کشورهای اروپایی به خیابان‌ها آمدند. ویدیو نشان می‌دهد که صدها تن از جوانان از ترکیه قضا دارند برای حمایت از روژآوا به انی منطقه بروند اما با ممانعت پلیس ترکیه روبه‌رو شده‌اند و شدیداً با پلیس درگیر شده‌اند.

در آستانه سال ۲۰۲۶، «نیروهای دموکراتیک سوریه» (اس‌داف)، در یکی از حساس‌ترین مقاطع حیات سیاسی-نظامی خود قرار گرفته‌اند. نیرویی که ستون اصلی شکست داعش در سوریه بود و هم‌زمان تجربه‌ای از خودمدیریتی دموکراتیک محلی را بنا کرد، اکنون با سه فشار تعیین‌کننده روبه‌روست: بازگشت اقتدار دولت مرکزی در دمشق، افزایش نفوذ و فشار ترکیه، و احماست دولت آمریکا از دولت موقت سوریه.

شورای دموکراتیک سوریه، بازوی سیاسی (اس‌داف)، پیش‌نویس قانون اساسی پیشنهادی دولت موقت را به‌طور کامل رد کرده و آن را «شکل نوین اقتدارگرایی» خوانده است؛ پیش‌نویسی که با تمرکز قدرت در دولت مرکزی، اختیارات بسیار گسترده برای قوه مجریه و محدودیت شدید فعالیت سیاسی (از جمله ممنوعیت تأسیس احزاب جدید)، انکار حقوق ملیت‌ها، مسیر استقرار یک دیکتاتوری جدید را به‌جای دیکتاتوری پیشین هموار می‌کند. این شکاف نشان می‌دهد مسئله فقط نظامی نیست؛ بلکه اختلاف بر سر ماهیت دولت آینده سوریه است.

دولت ترکیه، همواره خلع سلاح کامل نیروهای دموکراتیک سوریه مطالبه می‌کند. هم‌زمان، حملات ترکیه در یک سال گذشته با هدف تضعیف زیرساخت‌های اقتصادی، نهادهای مدنی و واداشتن مردم به ترک منطقه، به فرسایش تجربه خودمدیریتی دامن زده است.

«نیروهای دموکراتیک سوریه»، پس از سال‌ها جنگ با داعش و اداره کردن بخش بزرگی از شمال‌شرق سوریه، امروز در وضعیتی قرار گرفته‌اند که مسئله اصلی‌شان نه صرفاً توان نظامی، بلکه تغییر محیط سیاسی و دموکراتیک‌شدن کل سوریه است؛ اما روندی که در جریان است به سمت بازگرداندن اقتدار دولت مرکزی سوریه و تنگ‌تر کردن فضا برای مردم تحت ستم می‌رود. در چنین فضایی، جنبش روژآوا حتی اگر کارآمد، سازمان‌یافته و دارای حقانیت اجتماعی باشد، با فشار فزاینده برای تحلیل رفتن در ساختار سیاسی و نظامی دولت مرکزی روبه‌رو است.

تجربه مدیریت و اداره دموکراتیک این منطقه از سوریه به همت زنان و مردان آزادی‌خواه با گرایشات چپ و انسان‌دوست شکل گرفته است که تصمیم گرفته‌اند حاکم بر سرنوشت خویش باشند. برای دولت ترکیه، این تجربه قابل تحمل نیست. آن‌ها با جسارت و جانبازی کم‌نظیری نیرویی چون داعش را در هم شکستند و مناطق آزادشده را به کانونی نسبتاً آرام و آزاد و دموکراتیک برای مردم آن، در مقایسه با بسیاری از مناطق ویران و نیمه‌ویران سوریه، تبدیل کردند. این تجربه و آوازه جهانی آن، از آن‌جا که زنان و مردان کردستان سوریه در مرکز آن قرار داشتند، همواره چون خاری در چشم اردوغان و دولت‌های منطقه و سرمایه‌داری جهانی است.

اکنون در شرایطی که دولت ترکیه مستقیماً آزادی و حق این مردم در اداره امور زندگی خویش را مورد حمله قرار داده است، و در شرایطی که دولت آمریکا برای تأمین منافع خود، همراهی با دولت ترکیه را بر حمایت از مردم روژآوا ترجیح می‌دهد، در چنین وضعیتی تنها حامیان واقعی جنبش روژآوا، مردم مبارز در منطقه و آزادی‌خواهان و و سوسیالیست‌های جهان هستند.

عده‌ای از اعضای «نیروهای دموکراتیک سوریه» (SDF) - عکس از خبرگزاری فرانسه

نیروهای دموکراتیک سوریه: حمله به محله‌های گردنشین حلب از پیش طراحی شده بود

نیروهای دموکراتیک سوریه با انتشار ویدئوهایی اعلام کردند که عقب‌نشینی نیروهای دولتی از ایست‌های بازرسی مشترک با گُردها، مقدمه‌ای برای حمله برنامه‌ریزی‌شده به شیخ مقصود و اشرفیه بوده است.

نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) روز سه‌شنبه ۲ دی، ویدئوهایی منتشر کردند که به گفته این نیروها نشان می‌دهد ارتش و نیروهای امنیتی دولت سوریه، اندکی پیش از آغاز درگیری‌های مرگبار، از یک ایست بازرسی مشترک با نیروهای کُرد در شمال شهر حلب عقب‌نشینی کرده‌اند؛ اقدامی که نیروهای دموکراتیک سوریه آن را «از پیش طراحی‌شده» و زمینه‌ساز حمله به محله‌های کُردنشین این شهر دانستند.

به گفته نیروهای دموکراتیک سوریه، این تصاویر مربوط به ایست مشترک در میدان شیخان در شمال حلب است؛ ایستی که پیش‌تر توسط نیروهای امنیت داخلی کُرد (آسایش) وابسته به نیروهای دموکراتیک سوریه و نیروهای امنیت عمومی دولت سوریه اداره می‌شد.

در بیانیه‌ای که بامداد سه‌شنبه ۲ دی - ۲۳ دسامبر در شبکه اجتماعی ایکس منتشر شد، نیروهای دموکراتیک سوریه اعلام کردند که این ویدئوها خروج نیروهای دولتی از ایست بازرسی را درست پیش از آغاز درگیری‌ها نشان می‌دهد؛ حرکتی که به گفته این نیروها «راه را برای حمله برنامه‌ریزی‌شده هموار کرد».

نیروهای دموکراتیک سوریه این تصاویر را «مدرکی قاطع» توصیف کرده که از «قصد قبلی برای حمله» به محله‌های شیخ مقصود و اشرافیه خبر می‌دهند. آن‌ها همچنین تأکید کردند که این ویدئوها هرگونه توجیه برای استفاده بعدی از تانک، راکت و توپخانه علیه این مناطق را «به‌طور کامل رد می‌کند». به گفته نیروهای دموکراتیک سوریه، این شواهد نشان می‌دهند درگیری‌های مرگبار «به‌طور عمدی از سوی گروه‌های وابسته به دولت سوریه آغاز شده است».

این در حالی است که ساعاتی پیش‌تر، وزارت کشور سوریه مدعی شده بود نیروهای دموکراتیک سوریه مستقر در محله‌های شیخ مقصود و اشرافیه در اقدامی «خیانت‌آمیز» به نیروهای امنیت داخلی در ایست‌های مشترک حمله کرده‌اند. این وزارتخانه همچنین ادعا کرد نیروهای کُرد «به‌طور ناگهانی» از ایست‌های بازرسی عقب‌نشینی کرده و با وجود توافق‌های موجود، به سمت آن‌ها آتش گشوده‌اند. وزارت دفاع سوریه نیز روایت مشابهی ارائه و نیروهای دموکراتیک سوریه را به انجام «حمله‌ای ناگهانی» به مواضع نیروهای امنیتی و ارتش سوریه در شمال حلب متهم کرده است.

نیروهای دموکراتیک سوریه در پستی دیگر، ویدئوهایی از پخش زنده شبکه‌های خبری الحدث و الجزیره منتشر کرد و گفت این تصاویر «گل‌وله‌باران محله‌های شیخ مقصود و اشرافیه با تانک و توپخانه توسط نیروهای دولت دمشق» را مستند می‌کند؛ مناطقی پُرجمعیت که به گفته نیروهای دموکراتیک سوریه بیش از یک‌ونیم میلیون غیرنظامی در آن‌ها زندگی می‌کنند. این نیروها تأکید کردند که چنین حملاتی «نقض فاحش حقوق بشردوستانه بین‌المللی» است و جان غیرنظامیان را به‌طور مستقیم به خطر می‌اندازد.

در بیانیه‌ای دیگر، نیروهای دموکراتیک سوریه رسانه‌های دولتی سوریه، از جمله شبکه الاخباریه، را به «ساخت و ترویج عاقدانه گزارش جعلی» درباره حمله ادعایی نیروهای کُرد به بیمارستان الرازی در حلب متهم کردند. آن‌ها اعلام کردند که این بیمارستان هدف قرار نگرفته و چنین گزارش‌هایی «تحریک‌آمیز، سیستماتیک و در راستای پنهان کردن جنایت‌های واقعی» است.

درگیری‌ها از روز دوشنبه یکم دی - ۲۲ دسامبر در محله‌های کُردنشین حلب میان نیروهای «آسایش» و نیروهای دولتی سوریه و گروه‌های هم‌پیمان آن‌ها آغاز شد. به گفته نیروهای دموکراتیک سوریه، دست‌کم دو نفر از جمله یک زن ۵۷ ساله به نام فدوی محمد الکردی کشته و بیش از ۱۲ نفر دیگر، از جمله یک دختر خردسال و شش عضو نیروهای امنیت داخلی کُرد، زخمی شده‌اند. خبرگزاری رسمی سوریه (سانا) نیز از کشته‌شدن دست‌کم یک غیرنظامی و زخمی شدن چند نفر دیگر، از جمله دو نیروی امنیتی و دو کودک خبر داد.

سازمان ملل متحد نیز با ابراز نگرانی از تشدید درگیری‌ها، خواستار «خاموش شدن سلاح‌ها» در محله‌های کُردنشین شمال حلب و از سرگیری گفت‌وگوها میان طرف‌های درگیر شد. استفان دوجاریک، سخنگوی دبیرکل سازمان ملل، با اشاره به گزارش‌های «بسیار نگران‌کننده» از افزایش درگیری‌ها، تأکید کرد که وضعیت میدانی شکننده است و ادامه گفت‌وگوها به سود همه سوری‌ها، فارغ از قومیت و مذهب، اهمیت حیاتی دارد. طی چند ماه گذشته، نیروهای دموکراتیک سوریه و دمشق بارها یکدیگر را به حمله به مواضع‌شان متهم کرده‌اند.

یک عضو مسلح نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) در حسکه سوریه، در مقابل دیواری که روی آن نوشته شده: «ژن، ژیان، نازادی» (زن، زندگی، آزادی)

ایستاده است - ۳۱ ژانویه ۲۰۲۵

به گزارش خبرگزاری کُردی رووداو، نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) به رهبری کردهای این کشور روز جمعه ۱۴ آذر- ۵ دسامبر نیز اعلام کرده بودند که دو روستای تحت کنترل آن‌ها در شمال سوریه هدف حمله پهلپادی گروه‌های وابسته به دولت دمشق قرار گرفته است. در بیانیه نیروهای دموکراتیک سوریه آمده است:

یک پهلپاد متعلق به گروه‌های وابسته به دولت دمشق، روستاهای امام و ام‌تینا واقع در شمال دیرحافر در حومه شرقی حلب را بمباران کرد. به گفته این نیروها، این گروه‌ها «گذرسنگی در منطقه را نیز با آتش تک‌تیراندازان هدف قرار دادند». در بیانیه آمده است: این تیراندازی‌ها خسارت‌های مادی به روستاها و مناطق اطراف وارد کرد، اما تلفات جانی گزارش نشده است. نیروهای دموکراتیک سوریه، نیروی نظامی در شمال شرق سوریه (روژاوا) و شریک اصلی ائتلاف جهانی به رهبری آمریکا علیه داعش‌اند. دولت سوریه ماه گذشته به ائتلاف ضد داعش پیوست.

در چند ماه گذشته، نیروهای دموکراتیک سوریه و دمشق بارها یکدیگر را به حمله به مواضع‌شان متهم کرده‌اند. از زمان سقوط حکومت بشار اسد در دسامبر ۲۰۲۴، کُردها، علویان و دروزی‌ها خواستار فدرالیسم شده‌اند و دهه‌ها سرکوب دوران اسد و همچنین خشونت را که اقلیت‌ها پس از فروپاشی حکومت با آن روبه‌رو شدند، دلیل این مطالبه عنوان کرده‌اند.

دولت انتقالی در ابتدا تمرکززدایی را رد کرد، ما بعد موضع ملایم‌تری اتخاذ کرده است. نجیب غضبان، مشاور اسعد الشیسانی، وزیر امور خارجه سوریه اوایل ماه اکتبر در گفت‌وگویی با رووداو تأیید کرد که «در دمشق نسبت به این ایده آمادگی وجود دارد».

اما اکنون دولت موقت سوریه با حمایت دولت‌ها به ویژه دولت ترکیه، در تلاشند ضربه کاری بر روژاوا وارد کنند و خودگردانی دموکراتیک آن را از بین برند. اما مبارزان «قس‌د» این روزهای سخت، همانند گذشته مقاومت قهرمانانه‌ای را پیش گرفته‌اند.

اما نابودی سیستم روژاوا نسل‌کشی در این منطقه بسیار بزرگ است. حملات بزرگ‌اند. با این وجود، نیروهای دموکراتیک روژاوا مقاومت بی‌نظیر از خود نشان می‌دهند. به حملات پاسخ مناسب می‌دهند. آن‌ها تجارب جنگ با گروه‌های اسلامی مورد حمایت ترکیه و در راس همه داعش را در کارنامه خود دارند و می‌توانند با اتکا به مبارزه ۱۴ سال گذشته، مقاومت خود را بیش‌تر ارتقا می‌دهند. موضعی که اعلام شده، به‌ویژه در روزهای اخیر توسط فرماندهی قس‌د، نشان می‌دهد که تصمیم آن‌ها جدی است. این نیرو قادر خواهد بود از خود و جامعه‌اش دفاع کند.

همان‌گونه که در کوبانی در بالاترین سطح مقاومت شکل گرفت، در کوبانی در مقابل نیروهای وحشی تا دندان مسلح داعش، خانه‌به‌خانه و محله‌به‌محله جنگیدند و بهای سنگینی پرداختند. امروز شدند. بر پایه همین تجربه سال‌ها مبارزه پیگیر و هدفمند، نیروهای «ی‌پ‌گ»، «ی‌پ‌ژ» و «قس‌د»، اکنون نیز مقاومتی تاریخی را رقم خواهند زد. بار دیگر خلق رزمنده و آزادی‌خواه مردم تحت ستم کرد در خیابان‌های روژاوا ایستادند. حضور جمعی و گسترده‌ای دارند، همراه با از نیروهای مبارز خود دفاع می‌کنند و با پشتیبانی تمامی خلق‌های تحت ستم و آزادی‌خواه منطقه و جهان، هر حمله‌ای هرچقدر قوی باشد، با قامتی استوار ایستادگی می‌کنند و از دستاوردهای دموکراتیک و مردم خود دفاع جانانه می‌کنند. آن‌ها بر این باورند که خلق کرد هیچ خلقی شایسته تحقیر و سرکوب و ستم نیست. هیچ زنی نابرابری و پدرسالاری و مردسالاری را نمی‌پذیرد؛ این اراده‌ای است که ۱۴ سال است به حرکت درآمده و همچنان در حال پیشروی و بازسازی و تولید و تکثیر دستاوردها سازنده و دموکراتیک خود است. این ایستادگی، شجاعت و قهرمانی بی‌تردید نتیجه خود را خواهد داشت.

پیکارگران زن و مرد روژاوا در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵، در برابر حملات داعش با قامتی استوار جنگیدند و ده‌ها هزار نفر از آنان جان باختند و یا مجروح شدند. چنین نیروهایی که داعش را شکست دادند و مردم منطقه از وحشت و ترور و کشتار آن‌ها رهایی بخشیدند، در سطح بین‌المللی آوازه رهایی‌بخش پیدا کردند اما اکنون مردم روژاوا در مقابل طرح‌هایی قرار دارند که قدرت‌های منطقه و بین‌المللی در راستای منافع سرمایه‌داری خود از تروریست‌های مذهبی حاکم بر دمشق حمایت می‌کنند، هدف حملات نظامی و سرکوب قرار گرفته‌اند و نظام دموکراتیک آن‌ها در معرض خطرات جدی قرار گرفته است.

در حال حاضر، در روژاوا و شمال شرق سوریه، از محله شیخ مقصود، تهاجمی با هدف کوچ مردم کردن و نسل‌کشی کردی در جریان است. این تهاجم در روژاوا، حمله‌ای بزرگ به بشریت و در جهت نابودی سیستم دموکراتیک روژاوا است. این حمله، نه تنها حمله‌ای طراحی شده علیه همه مردم کرد خاورمیانه، بلکه علیه هرگونه آزادی‌خواهی و برابری‌طلبی و سوسیالیسم است. حدود ۱۴ سال است که مردم کرد، عرب، ترکمن و ... در روژاوا در کنار هم زندگی مسالمت‌آمیز دارند و همه دردها و رنج‌ها، غم و شادی‌شان و دستاوردهای انسانی و دموکراتیک‌شان نیز همه و همه مشترک است. اکنون ضرورت دارد که نه تنها مردم روژاوا، بلکه همه نیروهای آزادی‌خواه منطقه، خطرات پیش روی خود در خاورمیانه ببینند و با هدف همبستگی و هم‌جهتی، راه‌حل جمعی نیز برای رهایی از این وضعیت سخت و دشوار و پرخطر پیدا کنند.

سکوت دولت‌های غربی و کشورهای اروپایی در این برهه، از نظر حقوق بشری، باورکردنی نیست. سفر الشرع رییس جمهور موقت سوریه با آن سوابق تروریستی در صفوف القعه و داعش و هیات تحریر الشام و اکنون در پز رییس جمهور، به آلمان در زمانی صورت می‌گیرد که قتل‌عام مردم کردها در جریان است. این امر نشان می‌دهد که آلمان و غرب چشمان خود را بر عملکردها گروه‌های تروریستی اسلامی وابسته به حاکمیت کنونی سوریه با حمایت همه‌جانبه دولت و ارتش ترکیه و تراژدی‌های سوریه بسته‌اند و این جنایات را عادی‌سازی می‌کنند. این وضعیت نشان‌دهنده، رشد نقض حقوق بشر و حذف میثاق‌های جهان‌شمول و حقوق بین‌الملل است.

همکاری مستقیم دولت ترکیه با حکومت الشرع، حملات علیه مردم کرد را سنگین تر کرده است. این حکومت که در مرکز تمام تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌ها و جنایت‌های سوریه قرار دارد، همواره از دولت‌های غربی حمایت‌های مستقیم یا غیرمستقیم دریافت می‌کند. سکوت اروپا و کشورهای غربی به کارنامه الشرع و سیاست‌های کنونی او و کسانی که مانند او فکر می‌کنند قدرت می‌بخشد و تاثیر سنگینی هم بر خلق‌های منطقه و هم بر جامعه بین‌المللی می‌گذارد.

در چنین وضعیت، انتظار از اتحادیه‌های کارگری کشورهای غربی، سازمان‌ها و احزاب چپ و سوسیالیست، تشکل‌های زنان، وکلا، پزشکان، مدافعین زیست محیطی، مدافعان حقوق کودکان، مخالفان زندان و شکنجه و اعدام، همه روشنفکران و هنرمندان مترقی و پیشرو، نیروهای ضدجنگ و غیره بیش‌تر است. همین تشکل‌ها و نیروهای قادرند هرگونه تعرض به حقوق بشر و جنگ و خونریزی را بگیرند به شرطی این که متحد و متشکل و متحد وارد صحنه سیاسی و اجتماعی جهانی شود که در آن ترامپ‌ها، خامنه‌ای‌ها، اردوغان‌ها، نتان‌ياهو، پوتین‌ها، و متحدان و هم‌فکران جهانی آن‌ها، غیر از زبان زور و قلدری و جنگ و تروریسم و کشورگشایی در حفظ سرمایه و منافع حاکمیت خود هیچ حد و مرزی را به رسمیت نمی‌شناسند. در چنین جهانی است که جنبش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آزادی‌خواه و برابری‌طلب وظیفه آگاهانه دارند در مقابل این همه چهل و جنایت و کشتار و ترور و نسل‌کشی حکومت‌های سرمایه‌داری بایستند و جهانی مملو از صلح، رفاقت، همبستگی و آزاد و برابر را به ارفغان بیاورند.

در چنین وضعیتی، بی‌تردید هر انسان و نیرو آزادی‌خواه و برابری‌طلب و کمونیست، به تمامی خلق قهرمان روژآوا درود می‌فرستند و ارج فراوان می‌نهد که با جان و دل خواهان پیروزی هستند. فراتر از این، از هر امکانی بهره می‌گیرند تا به یاری این مردم قهرمان و تاریخ‌ساز بشتانند!

سه‌شنبه سی‌ام دی ۱۴۰۴ - بیست ژانویه ۲۰۲۶

ضمیمه:

فرمانده کل نیروهای سوریه دموکراتیک (ه.س.د)، چند ماه پیش در گفت‌وگویی تفصیلی با روزنامه‌ی هندی «*Indian Express*»، درباره آینده سیاسی سوریه پس از فروپاشی حکومت بشار اسد، وضعیت اداره خودگردان دموکراتیک، خطرات فزاینده داعش، نقش کشورهای آسیایی چون هند، و پیامدهای صلح‌طلبانه فراخوان عبدالله اوجالان، اشاره کرده است.

حملات اخیر هوایی اسرائیل به دمشق، بار دیگر حساسیت‌ها و شکاف‌های امنیتی در سوریه را برجسته کرده است. در این شرایط، ژنرال مظلوم عبدی، فرمانده کل نیروهای سوریه دموکراتیک (ه.س.د)، در گفت‌وگویی با «*Indian Express*» مواضع خود و اداره خودگردان دموکراتیک شمال و شرق سوریه/روژآوا را به روشنی تشریح کرده است.

زندگی پس از اسد: از ویرانی تا امید

ژنرال عبدی تاکید کرد که سقوط رژیم بعث پس از ۱۳ سال «برای همه مردم سوریه لحظه‌ای شادی‌آفرین» بود، اما این تحول بزرگ در عین حال یک خلاء عظیم امنیتی و اداری به‌جا گذاشت. او می‌گوید که جنگ‌های طولانی تقریباً تمام عرصه‌های زندگی را ویران کرده و دسترسی به نیازهای اولیه‌ای مانند آب و برق هم‌چنان بسیار دشوار است.

با این حال، او نسبت به آینده امیدوار است: «اکنون با لغو برخی تحریم‌ها، گشایشی به وجود آمده و امیدهایی برای بازسازی سوریه پدیدار شده است.» او هشدار می‌دهد که دولت موقت با رویکردی یک‌جانبه سعی در تسلط دارد که به افزایش خشونت، نقض حقوق و موجی از حملات انتحاری منجر شده است. همزمان، فعالیت‌های داعش نیز بار دیگر در حال گسترش است.

توافق ۱۰ مارس و چالش‌های ادغام نیروها

ژنرال عبدی، توافق‌نامه ۱۰ مارس برای ادغام ه.س.د در ارتش سوریه را «بسیار مهم» توصیف کرد و گفت: «ما در حال تلاش برای گسترش و اجرای آن هستیم.» او تجربه اداره خودگردان دموکراتیک را الگویی مثبت برای کل سوریه می‌داند و بر این باور است که آینده کشور تنها از مسیر دموکراسی و تمرکززدایی می‌گذرد.

به گفته او، ارتش آینده سوریه باید دارای هویتی ملی باشد و وظیفه‌اش دفاع از همه مردم سوریه باشد، نه وابستگی به گروهی خاص یا منافع خارجی. او تاکید می‌کند که ادغام نیروها باید طوری پیش رود که ثبات کشور به خطر نیفتد.

حکمرانی فراگیر؛ راهکار مقابله با تنش‌های ملی-مذهبی

ژنرال عبدی ریشه ناآرامی‌های اخیر در دیرالزور، شهرهای ساحلی سوریه و سویدا در جنوب کشور را در سیاست‌های دولت موقت می‌بیند. او بر ضرورت حفظ حقوق تمام اقوام و مذاهب در ساختار حاکمیت سوریه تاکید کرد و پیشنهاد داد که شوراهای محلی منتخب، اداره مناطق مختلف را برعهده گیرند. وی افزود: «نیروهای امنیتی و ارتش نباید وارد جنگ‌های قومی و مذهبی شوند یا از طرف خاصی حمایت کنند.»

فراخوان اوجالان و تاثیر منطقه‌ای آن

در پاسخ به پرسشی درباره تأثیر فراخوان عبدالله اوجالان برای صلح و انحلال حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک)، ژنرال عبدی گفت: «این فراخوان تاریخی بود و حمایت‌های بسیاری را جلب کرد. پس از آن، آتش‌بس برقرار شد و حملات ترکیه به ما متوقف گردید.» به گفته او، این تحول می‌تواند به مشارکت کردها در ساختن یک سوریه دموکراتیک و نوین کمک کند.

ترکیه، هس‌د و خط تمایز روشن

دولت ترکیه در چند سال اخیر برای مشروعیت بخشیدن به حملاتش به روژآوا همیشه بر این نکته تأکید دارد که هس‌د شاخه‌ای از حزب کارگران کردستان است. اما ژنرال عبدی در پاسخ به این نگرانی‌ها، تصریح کرد: «از دید من، هس‌د و اداره خودگردان دموکراتیک هیچ‌گاه تهدیدی امنیتی برای ترکیه نبوده‌اند. ما مرز ترکیه را از داعش پاک کردیم و ثبات را برقرار ساختیم. اگر ترکیه حقوق کردها را در داخل خود به رسمیت بشناسد، باید همین را در مورد سوریه نیز رعایت کند.»

پایداری مبارزه با تروریسم نیازمند حمایت بین‌المللی

به گفته ژنرال عبدی، نقش ائتلاف بین‌المللی در مقابله با داعش حیاتی بوده است. اما او هشدار می‌دهد که اکنون این گروه در حال بازسازی خود در سایه خلاءهای امنیتی است: «وضعیت امنیتی در مناطق تحت کنترل اداره خودگردان دموکراتیک بهتر از سایر نقاط سوریه است، اما فعالیت‌های داعش در کل کشور رو به افزایش است. ادامه حمایت بین‌المللی ضروری است.»

هند و آسیا؛ نقش دوستانه و سازنده

ژنرال عبدی در این مصاحبه نقش ویژه‌ای برای کشورهایی چون هند قائل شد. او گفت: «هند و دیگر کشورهای آسیایی می‌توانند نقش مثبت و دوستانه‌ای در روند بازسازی سوریه ایفا کنند. هند همواره نقش مهمی در غرب آسیا داشته است و اکنون می‌تواند از طریق دوستی با مردم سوریه و کوردها، به ثبات منطقه کمک کند.»

سوریه در نظام جدید منطقه‌ای

در پایان این گفت‌وگو، ژنرال مظلوم عبدی با اشاره به لغو تحریم‌ها و از سرگیری روابط دیپلماتیک بسیاری از کشورها با سوریه پس از اسد، ابراز امیدواری کرد که سوریه بار دیگر به یک بازیگر موثر در منطقه تبدیل شود. او گفت: «جایگاه جغرافیایی سوریه در غرب آسیا بسیار مهم است. ما می‌توانیم با برقراری روابط صلح‌آمیز با همسایگان، نقش سیاسی و اقتصادی تعیین‌کننده‌ای در منطقه ایفا کنیم و به دموکراتیزه کردن و تثبیت ثبات در غرب آسیا کمک کنیم.»